

هنجاریابی آمادگی های مهارتی نوجوانان ۱۰ تا ۱۲ سال مدارس فوتبال

Skill Fitness Normality Of 10-12 Preadolescents Of Football Schools

A. Shafizadeh¹
University of Shahre Kord

علی شفیق زاده
عضو هیات علمی دانشگاه شهرکرد

چکیده: هدف از این پژوهش هنجاریابی آمادگی های مهارتی نوجوانان ۱۰ تا ۱۲ سال مدارس فوتبال بود. این پژوهش از نوع توصیفی بوده و به شکل میدانی اجرا شده است. جامعه آماری را کلیه نوجوانان ۱۰ تا ۱۲ ساله مدارس فوتبال دارای مجوز از هیات فوتبال استان اصفهان تشکیل می دادند که در شهر اصفهان فعالیت داشتند. نمونه شامل ۱۷۱ نوجوان ۱۰، ۱۱ و ۱۲ ساله بود که از هر مدرسه فوتبال در هر رده سنی ۴ نفر به صورت تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. و در آزمون های مهارتی فدراسیون فوتبال انگلستان که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود، شامل دوییدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دوییدن و دریبل کردن شرکت کردند. در این پژوهش از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی و رتبه درصدی استفاده شد. نتایج نشان داد با افزایش سن نوجوانان توانایی آنان در آزمون های دوییدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دوییدن و دریبل کردن بهبود یافت و در نهایت هنجار هر مهارت برای نوجوانان سه گروه سنی تهیه شد.

چکیده: هدف از این پژوهش هنجاریابی آمادگی های مهارتی نوجوانان ۱۰ تا ۱۲ سال مدارس فوتبال بود. این پژوهش از نوع توصیفی بوده و به شکل میدانی اجرا شده است. جامعه آماری را کلیه نوجوانان ۱۰ تا ۱۲ ساله مدارس فوتبال دارای مجوز از هیات فوتبال استان اصفهان تشکیل می دادند که در شهر اصفهان فعالیت داشتند. نمونه شامل ۱۷۱ نوجوان ۱۰، ۱۱ و ۱۲ ساله بود که از هر مدرسه فوتبال در هر رده سنی ۴ نفر به صورت تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. و در آزمون های مهارتی فدراسیون فوتبال انگلستان که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود، شامل دوییدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دوییدن و دریبل کردن شرکت کردند. در این پژوهش از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی و رتبه درصدی استفاده شد. نتایج نشان داد با افزایش سن نوجوانان توانایی آنان در آزمون های دوییدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دوییدن و دریبل کردن بهبود یافت و در نهایت هنجار هر مهارت برای نوجوانان سه گروه سنی تهیه شد.

Key Words
Norm, Skill Fitness, Football Schools, Preadolescence.

واژه های کلیدی:
هنجار، آمادگی مهارتی، مدارس فوتبال و نوجوانان.

1 - Email : shafizadeh@Lit.sku.ac.ir

مقدمه

بررسی سابقه فوتبال نشان می‌دهد دست‌اندرکاران فوتبال در نقاط مختلف جهان به این نکته پی‌برده‌اند که رشد فوتبال در هر کشور راهی جز گذر از مسیر علمی آن ندارد بنابراین سعی در قدم گذاشتن در این راه داشته‌اند (۱). با توجه به گزارش‌های فدراسیون بین‌المللی فوتبال در دنیا از هر ۶ نفر ۱ نفر فوتبال بازی می‌کند و از هر ۳ نفر ۱ نفر به فوتبال علاقه‌مند است (۱۲). امروزه در کشورهای فقیر، آموزشگاه‌های فوتبال وجود دارند که مسیر توسعه فوتبال را حفظ می‌کنند (۳). از طرف دیگر، سود سرشار پرورش جوانان متعهد منجر به تأسیس آکادمی‌ها و مدارس فوتبال در کنار باشگاه‌های حرفه‌ای مهم فوتبال در سراسر جهان شده است (۴). در این روش که بیشتر در کشورهای اروپایی متداول است، بازیکنان، فوتبال را از سنین اولیه با دیدگاهی نظام‌مند فرا می‌گیرند و در بعضی کشورها بازیکنان دروس مدرسه خود و فوتبال را با هم در یک مکان یاد می‌گیرند و در خوابگاه‌های مدرسه فوتبال زندگی می‌کنند (۲).

در حال حاضر در بیشتر کشورهای پیشرفته، آموزش فوتبال به صورت علمی درآمده است و بهبود و افزایش آمادگی مهارتی بازیکنانی که در آکادمی‌های فوتبال ثبت نام می‌کنند در درجه اول اهمیت قرار دارد. کشورها برای افزایش سطح آمادگی مهارتی و استعداد سنجی تکنیکی نونهالان و نوجوانان خود فعالیت‌های وسیعی را آغاز کرده‌اند که از آن جمله می‌توان به تهیه هنجارهای استاندارد مهارتی و تکنیکی اشاره کرد (۷). با توجه به نقشی که مدارس و آموزشگاه‌های فوتبال در تأمین بازیکنان رده‌های مختلف سنی تیم‌های ملی دارند، پژوهش‌ها در کشور نشان می‌دهد عدم سرمایه‌گذاری روی سنین ۱۵ - ۶ سال و نبود نظام سازماندهی شده ویژه در فرآیند استعدادیابی با تأکید بر فعال نبودن آموزش و پرورش در زمینه کشف استعدادها، پراکندگی در امر آموزش به دلیل استفاده از سبک‌ها و مکاتب مختلف دنیا که در مقاطع زمانی موجب سردرگمی مربیان و بازیکنان شده است، نداشتن الگو و مدل ملی در فوتبال کشور و بکارگیری مربیان کشورهای مختلف با سبک‌های گوناگون و در مقاطع مختلف، نداشتن آموزش‌های پایه و مستمر برای بازیکنان بویژه در سنین پایین و بی‌توجهی به پشتوانه‌سازی و اکتفا به تک ستاره‌ها از دلایل اصلی عدم پیشرفت فوتبال در کشورمان به شمار می‌آید (۱۰).

با توجه به روند رو به رشد و پیشرفت مدارس فوتبال در جهان و ایران، استفاده از آزمون‌های مهارتی معتبر و قابل قبول در سطح ملی و جهانی که منجر به تهیه هنجارهای مهارتی ویژه برای

رده‌های پایین سنی شود، بسیار با اهمیت و حیاتی است. پژوهشگر در این باره از آزمون‌هایی که در مدارس فوتبال اروپا استفاده می‌شود و اقتباسی از فدراسیون فوتبال انگلستان است بهره گرفته است. فدراسیون فوتبال انگلستان برای بازیکنان جوان و نوجوان (دختر و پسر) برنامه آموزشی فوتبال را توسعه و بهبود بخشیده است. این برنامه در مورد توسعه و بهبود توانایی آنان در فنون خاص فوتبال شامل دویدن با توپ، تغییر مسیر با توپ یا بدون توپ، دریبل‌کردن، سرزدن (هد زدن)، شوت زدن و پاس دادن و کنترل کردن است.

فنون مشخص شده در بالا برای یادگیری بازیکنان جوان در حین تجزیه و تحلیل اجرای مسابقات معین شده است. این فنون صریح و حرکتی-جنبشی‌اند و شامل تمرینات ساکن مثل تردستی نمی‌شوند (۶). در مورد آزمون‌های ذکر شده چارلز هیوز مسئول کمیته مربیان و آموزش اتحادیه فوتبال انگلستان چنین اشاره می‌کند: تعدادی از فنون اساسی که به طور اختصاصی برای کودکان ۷ الی ۱۳ سال طراحی شده‌اند، اساس طرح جدیدی با عنوان ستارگان فوتبال ارایه کرده که بخشی از مجموعه طرح فراگیر است. تست‌های موجود در این طرح از نظر اعتبار و قابلیت اعتماد به دقت مورد تحقیق قرار گرفته است. تعدادی از تست‌های طرح ستارگان فوتبال طوری طراحی شده‌اند که بچه‌ها را به یادگیری فنون فوتبال تشویق می‌کند (۱۴). با توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد آزمون‌های ذکر شده، پژوهشگر به منظور ساماندهی، نظارت و هماهنگی در کلیه امور مربوط به استعدادیابی، آموزش فوتبال و پرورش فوتبالیست‌ها، بهره‌وری از مربیان و امکانات موجود و فراهم آوردن زمینه‌های رشد و شکوفایی استعدادهای برتر مدارس فوتبال شهر اصفهان اقدام به تهیه هنجارهای آمادگی مهارتی نوجوانان ۱۰ تا ۱۲ سال عضو مدارس فوتبال شهر اصفهان کرد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع توصیفی بوده و به شکل میدانی اجرا شده است. جامعه آماری را کلیه مدارس فوتبال دارای مجوز رسمی از هیأت فوتبال استان اصفهان تشکیل می‌دهند که تعداد آنها در شهر اصفهان ۲۰ مدرسه بود. نمونه آماری شامل جامعه آماری بود ولی با توجه به محدودیت‌هایی که برای پژوهشگر به وجود آمد، در نهایت ۱۶ مدرسه به عنوان نمونه در پژوهش شرکت داده شدند. براساس بررسی پیشینه پژوهش سه رده سنی، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ سال انتخاب شدند.

از هر مدرسه فوتبال در هر رده سنی ۴ نمونه و در مجموع از هر مدرسه فوتبال ۱۲ نفر نمونه به صورت تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند و در آزمون‌های چهارگانه دویدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دویدن و دریبل کردن توپ شرکت کردند. در مجموع نمونه آماری پژوهش شامل ۱۷۱ نفر، به تفکیک شامل ۵۵ نفر ۱۲ سال، ۶۴ نفر ۱۱ سال، ۵۲ نفر ۱۰ سال بودند.

به منظور اجرای بهتر و دقیق‌تر آزمون‌ها، پژوهشگر از یک گروه همکار کارشناس تربیت‌بدنی که کاملاً در مورد اجرای آزمون‌ها توجیه شده بودند، استفاده کرد. همچنین قبل از شروع فعالیت روزانه مدارس فوتبال نمونه‌ها انتخاب و توضیحات لازم قبل از انجام هر آزمون در مورد چگونگی اجرای آن داده می‌شد و در نهایت هر یک از آزمون‌ها به شکل عملی برای آنها اجرا می‌شد. در این پژوهش از آزمون‌های چهارگانه تکنیکی استاندارد شده فدراسیون فوتبال انگلستان شامل آزمون‌های دویدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دویدن و دریبل زدن استفاده شد. نحوه اجرای هر یک از آزمون‌ها (تعریف عملیاتی متغیرها) به طور خلاصه به شرح زیر بود:

دویدن با توپ

آزمودنی از خط شروع پا به توپ در باندی به عرض $1/84$ و به طول $27/60$ متر شروع به حرکت می‌کند و زمانی که توپ از خط انتهایی عرضی باند مشخص شده عبور کرد، زمان ثبت می‌گردد. هدف از این آزمون سریع دویدن با توپ از خط شروع تا جایی است که خط پایان را قطع می‌کند.

چرخیدن با توپ

در این آزمون دو خط الف و ب به فاصله $4/6$ متر از همدیگر مشخص می‌شوند و بر روی این دو خط دو محدوده $4/6$ متری تعیین می‌شود. آزمودنی پا به توپ از پشت خط الف حرکت کرده، پشت خط ب چرخش کرده، به طرف خط الف آمده، پشت آن چرخش می‌کند. به طرف خط ب می‌رود و آخرین چرخش را انجام می‌دهد و به سرعت به سمت خط الف می‌آید و پشت خط الف توپ را متوقف می‌کند. در این حال زمان متوقف و رکورد او ثبت می‌شود. هدف این آزمون حرکت چرخش با توپ با سرعت هر چه تمامتر است.

سرعت دویدن

آزمودنی از پشت خط شروع در مسیری مارپیچی که عرض باند آن ۹/۲۰ متر است و موانع در هر ردیف آن با یکدیگر ۹/۲۰ متر فاصله دارند شروع به حرکت می‌کند و از پشت موانع مشخص شده هر ردیف به صورت مارپیچ عبور کرده پس از عبور از آخرین مانع که ۲۳ متر از نقطه شروع فاصله دارد، زمان او ثبت می‌شود. هدف از این آزمون دویدن هر چه سریع‌تر از اطراف نشانه‌ها از نقطه شروع تا پایان است.

دریبل کردن توپ

محیط اجرای این آزمون همانند آزمون سرعت دویدن تنظیم می‌شود با این تفاوت که آزمودنی پا به توپ از نقطه شروع حرکت می‌کند، قبل از برخورد توپ با مانع (در جلو مانع) تغییر مسیر داده به سمت مانع دیگر حرکت می‌کند و پس از عبور از آخرین مانع زمان ثبت می‌گردد. هدف از این آزمون دریبل کردن هر چه سریع‌تر توپ در جلو و یا دور از مدافعان از شروع تا پایان است. در مورد آزمون‌های دویدن با توپ، سرعت دویدن و دریبل کردن توپ، آزمون‌ها یک بار اجرا شد و در صورت خطا کردن آزمودنی یک بار اجازه تکرار آزمون به آزمودنی‌ها داده می‌شد و رکورد آنها ثبت می‌شد. در مورد آزمون چرخیدن با توپ آزمودنی دو بار آزمون را اجرا می‌کرد و بهترین رکورد او ثبت می‌شد و در نوع چرخیدن با توپ محدودیتی نداشت. در این پژوهش از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، دامنه تغییرات، فراوانی و رتبه‌های درصدی و از نرم‌افزار SPSS برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

نتایج و یافته‌های تحقیق

بر اساس جدول ۱، هنجارهای آمادگی مهارتی نوجوانان ۱۰ سال براساس رتبه درصدی در چهار مهارت دویدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دویدن و دریبل کردن مشخص شده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۱ - هنجار آمادگی های مهارتی نوجوانان ۱۰ ساله

دریبل کردن (ثانیه و صدم ثانیه)	سرعت دویدن (ثانیه و صدم ثانیه)	چرخیدن با توپ (ثانیه و صدم ثانیه)	دویدن با توپ (ثانیه و صدم ثانیه)	نوع مهارت رتبه درصدی
۱۶/۸۲	۱۳/۹۱	۹/۵۶	۵/۹۵	۱۰۰
۱۷/۶۷	۱۴/۲۱	۱۰/۰۵	۶/۱۳	۹۵
۱۸/۰۴	۱۴/۴۹	۱۰/۲۴	۶/۳۹	۹۰
۱۸/۵۹	۱۴/۸۵	۱۰/۳۰	۶/۵۶	۸۵
۱۸/۹۶	۱۵/۰۱	۱۰/۷۱	۶/۷۱	۸۰
۱۹/۴۹	۱۵/۱۴	۱۰/۷۵	۶/۸۴	۷۵
۱۹/۹۸	۱۵/۳۰	۱۰/۹۰	۷/۰۵	۷۰
۲۰/۳۲	۱۵/۵۵	۱۰/۹۶	۷/۱۳	۶۵
۲۰/۷۹	۱۵/۵۵	۱۱/۱۸	۷/۳۰	۶۰
۲۱/۰۲	۱۵/۷۰	۱۱/۲۵	۷/۵۷	۵۵
۲۱/۴۰	۱۵/۸۵	۱۱/۴۵	۷/۹۸	۵۰
۲۱/۸۴	۱۵/۹۴	۱۱/۵۹	۸/۴۵	۴۵
۲۲/۴۴	۱۶/۱۳	۱۱/۸۲	۸/۸۷	۴۰
۲۲/۸۰	۱۶/۲۰	۱۱/۹۵	۹/۱۰	۳۵
۲۲/۸۳	۱۶/۴۲	۱۲/۱۸	۹/۳۶	۳۰
۲۳/۲۵	۱۶/۶۰	۱۲/۳۲	۹/۹۷	۲۵
۲۳/۵۶	۱۶/۶۵	۱۲/۵۰	۱۰/۴۰	۲۰
۲۳/۹۳	۱۷/۰۲	۱۲/۵۸	۱۰/۶۵	۱۵
۲۴/۷۷	۱۷/۸۱	۱۳/۱۹	۱۱/۷۴	۱۰
۲۵/۳۵	۱۸/۳۵	۱۶/۶۰	۱۲	۵
—	—	—	—	۰
۲/۴۱	۱/۰۷	۱/۲۳	۱/۷۳	انحراف استاندارد
۱۵/۵۰	۱۳/۲۰	۹/۲۵	۵/۷۵	کمترین رکورد
۲۵/۳۵	۱۸/۳۵	۱۶/۶۰	۱۲	بیشترین رکورد

جدول ۲ هنجارهای آمادگی مهارتی نوجوانان ۱۱ سال را براساس رتبه درصدی در چهار مهارت دوییدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دوییدن و دریبل کردن را نشان می‌دهد.
جدول ۲_ هنجار آمادگی‌های مهارتی نوجوانان ۱۱ ساله

رتبه درصدی	نوع مهارت	دوییدن با توپ (ثانیه و صدم ثانیه)	چرخیدن با توپ (ثانیه و صدم ثانیه)	سرعت دوییدن (ثانیه و صدم ثانیه)	دریبل کردن (ثانیه و صدم ثانیه)
۱۰۰		۵/۵۱	۸/۴۷	۱۴/۱۵	۱۷/۵۱
۹۵		۵/۸۰	۹/۳۷	۱۴/۴۲	۱۸/۰۷
۹۰		۶/۱۰	۹/۷۶	۱۴/۷۲	۱۸/۵۳
۸۵		۶/۱۵	۱۰	۱۴/۸۰	۱۸/۶۰
۸۰		۶/۳۰	۱۰/۱۱	۱۵	۱۸/۷۶
۷۵		۶/۴۰	۱۰/۲۵	۱۵/۰۷	۱۸/۹۰
۷۰		۶/۵۰	۱۰/۴۳	۱۵/۲۰	۱۸/۹۸
۶۵		۶/۶۰	۱۰/۶۵	۱۵/۳۰	۱۹/۲۰
۶۰		۶/۸۰	۱۰/۷۵	۱۵/۴۰	۱۹/۵۵
۵۵		۷/۱۵	۱۰/۸۵	۱۵/۴۵	۱۹/۶۵
۵۰		۷/۳۰	۱۱	۱۵/۵۵	۱۹/۷۷
۴۵		۷/۵۵	۱۱/۲۵	۱۵/۹۰	۲۰
۴۰		۷/۶۲	۱۱/۴۰	۱۵/۹۱	۲۰/۳۶
۳۵		۷/۷۷	۱۱/۶۵	۱۶	۲۰/۵۲
۳۰		۸/۰۲	۱۱/۷۳	۱۶/۱۳	۲۰/۹۱
۲۵		۸/۴۵	۱۲/۲۰	۱۶/۴۰	۲۱/۳۵
۲۰		۹/۱۸	۱۲/۴۳	۱۶/۶۱	۲۱/۷۳
۱۵		۹/۴۵	۱۲/۶۵	۱۶/۷۷	۲۲/۴۷
۱۰		۱۰/۱۷	۱۳/۹۸	۱۷/۵۵	۲۳/۵۲
۵		۱۰/۴۰	۱۴/۵۵	۱۸	۲۸/۳۰
۰		—	—	—	—
	انحراف استاندارد	۱/۳۴	۱/۴۶	۰/۹۱	۱/۹۱
	کمترین رکورد	۵/۳۵	۴/۷۵	۱۳/۷۰	۱۶/۴۰
	بیشترین رکورد	۱۰/۴۰	۱۴/۵۵	۱۸	۲۸/۳۰

پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۳ هنجارهای آمادگی مهارتی نوجوانان ۱۲ سال براساس رتبه درصدی در چهار مهارت دوییدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دوییدن و دریبل کردن است.

جدول ۳_ هنجار آمادگی های مهارتی نوجوانان ۱۲ ساله

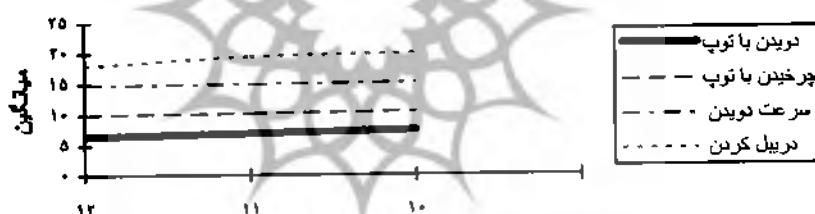
رتبه درصدی	نوع مهارت	دوییدن با توپ (ثانیه و صدم ثانیه)	چرخیدن با توپ (ثانیه و صدم ثانیه)	سرعت دوییدن (ثانیه و صدم ثانیه)	دریبل کردن (ثانیه و صدم ثانیه)
۱۰۰		۴/۹۴	۸/۸۴	۱۳/۱۵	۱۵/۲۲
۹۵		۵/۱۹	۹/۳۵	۱۳/۴۰	۱۵/۹۷
۹۰		۵/۳۴	۹/۴۲	۱۳/۶۵	۱۶/۷۲
۸۵		۵/۴۵	۹/۵۸	۱۳/۹۲	۱۶/۸۵
۸۰		۵/۶۰	۹/۷۵	۱۴/۰۵	۱۷/۱۰
۷۵		۵/۷۳	۹/۸۴	۱۴/۲۵	۱۷/۲۳
۷۰		۵/۸۵	۹/۹۰	۱۴/۳۸	۱۷/۵۶
۶۵		۵/۹۰	۹/۹۵	۱۴/۵۴	۱۷/۸۱
۶۰		۶/۰۲	۱۰	۱۴/۶۶	۱۸/۰۸
۵۵		۶/۱۵	۱۰/۱۵	۱۴/۸۰	۱۸/۳۰
۵۰		۶/۲۸	۱۰/۱۹	۱۴/۹۴	۱۸/۶۰
۴۵		۶/۳۳	۱۰/۲۸	۱۵/۱۳	۱۸/۹۳
۴۰		۶/۴۷	۱۰/۴۰	۱۵/۱۵	۱۹/۰۲
۳۵		۶/۷۱	۱۰/۴۵	۱۵/۲۱	۱۹/۱۶
۳۰		۶/۸۰	۱۰/۵۵	۱۵/۳۵	۱۹/۳۰
۲۵		۷/۰۵	۱۰/۷۲	۱۵/۶۱	۱۹/۴۹
۲۰		۷/۲۵	۱۰/۸۱	۱۶/۰۴	۱۹/۸۱
۱۵		۸/۴۰	۱۱/۱۷	۱۶/۲۹	۲۱/۶۴
۱۰		۹/۶۸	۱۱/۸۷	۱۶/۹۰	۲۲/۷۴
۵		۱۲	۱۲/۳۰	۱۷/۷۰	۲۴/۰۵
۰		—	—	—	—
	انحراف استاندارد	۱/۴۷	۰/۷۸	۱/۰۴	۱/۹۸
	کمترین رکورد	۴/۶۰	۸/۲۰	۱۲/۹۵	۱۴/۷۵
	بیشترین رکورد	۱۲	۱۲/۳۰	۱۷/۷۰	۲۴/۰۵

جدول ۴_ مقایسه میانگین و انحراف استاندارد قد و وزن نمونه ها

سن به سال	میانگین قد (سانتی متر)	انحراف استاندارد	میانگین وزن (کیلوگرم)	انحراف استاندارد
۱۲	۱۴۶/۳۸	۷/۴۲	۳۶/۸۲	۶/۸۷
۱۱	۱۴۲/۳۹	۵/۶۹	۳۵/۲۵	۷/۷۷
۱۰	۱۳۵/۰۴	۵/۹۴	۲۹/۵۶	۵/۸۸

جدول ۴ ویژگی‌های آنتروپومتری نمونه‌ها را به همراه انحراف استاندارد بر حسب گروه سنی نشان می‌دهد. همچنین شکل ۱ میانگین چهار مهارت دویدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دویدن و دریبل کردن نوجوانان را با توجه به سن نشان می‌دهد. در این شکل میانگین و انحراف استاندارد دویدن با توپ برای نوجوانان ۱۰ سال $11/7 \pm 1/8$ ، برای ۱۱ ساله‌ها $7/3 \pm 1/3$ و برای ۱۲ ساله‌ها $6/4 \pm 1/4$ است. در مورد مهارت چرخیدن با توپ میانگین و انحراف استاندارد برای نوجوانان ۱۰ الی ۱۲ سال به ترتیب شامل $11/2 \pm 1/2$ ، $10/8 \pm 1/4$ و $10/1 \pm 0/7$ است. میانگین و انحراف استاندارد مهارت سرعت دویدن برای نوجوانان ۱۰، ۱۱ و ۱۲ سال به ترتیب $15/7 \pm 0/9$ ، $14/8 \pm 1/1$ ، $15/6$ است. همچنین میانگین و انحراف استاندارد مهارت دریبل کردن نوجوانان ۱۰، ۱۱ و ۱۲ سال به ترتیب $20/9 \pm 2/4$ ، $19/9 \pm 1/9$ و $18/4 \pm 1/9$ است. تمامی میانگین و انحراف استاندارد‌ها بر اساس ثابته و صدم ثابته است. برای تنظیم هنجارهای مهارتی هر سه گروه سنی و شکل آن از نرم افزار SPSS استفاده شد.

شکل ۱_ میانگین مهارت‌های نوجوانان در سه گروه سنی ۱۰، ۱۱ و ۱۲ سال

پرتال جامع علوم انسانی

بحث و نتیجه‌گیری

در ابتدای بحث این موضوع مطرح است که تمرینات تخصصی فوتبال از چه سنی باید شروع شود. به عبارت دیگر سن مناسب برای استعدادیابی و شناخت افراد مستعد در فوتبال چه سنی است؟ آلاگیگ^۱ در پاسخ به این سؤال اشاره می‌کند، در هر سنی می‌توان فوتبال بازی کرد اما آموزش سازمان یافته و برنامه‌ریزی شده برای کودکان باید در حدود سنین ۹ تا ۱۰ سالگی شروع شود چرا که در این سنین عملکردهای روانی حرکتی و عقلانی به خوبی تعادل یافته‌اند و از آمادگی کامل برای شروع یادگیری فوتبال برخوردارند.

از سنین ۹ تا ۱۲ سالگی باید مراحل آموزش فنون فوتبال صورت گیرد. در این مرحله اصول پایه فوتبال صرفاً به منظور ایجاد مهارت در فنون و تکنیک‌های فوتبال آرایه می‌شود (۱).

گزارش دیگری در این زمینه نشان داد الگوهای عضلانی بازیکنان جوان فوتبال در ۱۱ سالگی شکل می‌گیرد و شناخت هر عامل جسمانی و ذهنی مداخله‌گر که برای موفقیت در ورزش لازم است، در صورتی ارزش دارد که با اطلاعات مربوط به مهارت‌های بازی همراه باشد (۴). در بررسی وضع موجود و تدوین شاخص‌های استعدادیابی در فوتبال ایران، بیشترین درصد پرسش‌شوندگان به ترتیب سن ۱۰ (۴۸ درصد)، ۱۲ (۴۵ درصد) و ۸ سالگی (۳۷ درصد) را برای استعدادیابی مهم دانسته‌اند. همچنین کمترین روشی که برای استعدادیابی مورد استفاده قرار می‌گرفته، استفاده از آزمون‌های میدانی و آزمایشگاهی بود.

در خاتمه پژوهشگران اشاره کردند که تحلیل یافته‌ها نشان می‌دهد روند استعدادیابی در کشور، فاصله زیادی با آنچه در منابع علمی آمده است، دارد (۸). در این زمینه پژوهش دیگری اشاره دارد مدارس فوتبال به عنوان سازمان‌های وابسته به باشگاه‌های فوتبال باید کار خود را در زمینه فوتبال جوانان آغاز کنند و به تربیت نسل جدید (خردسالان، نوجوانان و جوانان) بپردازند و فدراسیون فوتبال و هیأت‌های استان‌ها در این زمینه نقش نظارتی داشته باشند (۵).

گروبیانزاس و گونارگیرش^۲ معتقدند یادگیری مهارت‌های فوتبال در سنین رشد بهتر صورت می‌گیرد (۱۱). با توجه به پژوهش‌های اشاره شده مشخص می‌گردد انتخاب سنین ۱۰ تا ۱۲ سال براساس تأکید پژوهش‌های گذشته بر این سنین صورت پذیرفته است. بنابراین انتخاب سنین ۱۰

1 - Allagig

2 - Garbezans and Goonargresh

تا ۱۲ سال با پیشینه پژوهش کاملاً همخوانی دارد. همان‌گونه که می‌دانیم، تکنیک و مهارت در فوتبال مانند سایر ورزش‌ها از جایگاه خاصی برخوردار است و شرط لازم برای بازیکن بهتر و برتر بودن، داشتن تکنیک و مهارت بالاست (۶). تکنیک، استعداد ذاتی است که تمام قواعد بازی را برهم می‌زند. بنابراین تفاوت‌هایی را بین بازیکنان به وجود می‌آورد و مهارت‌های فردی به تنهایی با راه‌حل‌های غیر منتظره به وضعیت‌های پیچیده پایان می‌بخشد (۹). منظور از تکنیک تمامی اعمال حرکتی مخصوص بازی فوتبال است که موجب بازی صحیح و هدفمند می‌شود (۱۱). چارلز هیوز بر این عقیده است که تکنیک‌ها در فوتبال ابزار داد و ستد به شمار می‌روند و بازیکن بهتر است که تکنیک بهتر و بیشتری داشته باشد (۱۴). در زمینه آزمون‌های مهارتی فوتبال و هنجارهای این آزمون‌ها افراد مختلفی با توجه به ویژگی‌های مخاطبان خود، شرایط خاص حاکم بر محیط و نیازمندی‌هایی که احساس می‌کرده آزمون‌ها و هنجارهای آن را در مهارت‌های بنیادی و پایه‌ای فوتبال ابداع کرده‌اند که به ذکر چند نمونه اکتفا می‌شود.

آزمون مهارت فوتبال مک‌دونالد^۱ برای دانش‌آموزان دبیرستانی و دانشجویان کالج طراحی و اجرا شده است و توانایی‌های ضربه‌زدن به توپ، کنترل توپ و قضاوت درباره حرکت توپ را ارزیابی می‌کند (۱۵). مجموعه آزمون فوتبال ایگلی^۲ برای اندازه‌گیری مهارت‌های پایه بازیکنان مبتدی فوتبال تهیه شده است. آزمون‌های آن شامل دریبل کردن، تبادل توپ با دیوار، تردستی و سرزدن بود. هدف آزمون توانایی مهارت موروکریستین^۳ ارزیابی توانایی عمومی فوتبال بود و برای دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی مورد استفاده واقع شده است (۱۹). آزمون‌های مهارت فوتبال، آزمون‌هایی را شامل می‌شود که مهارت‌های بنیادی فوتبال مانند دریبل کردن، ضربه زدن، پاس دادن و کنترل توپ را اندازه‌گیری می‌کنند (۱۲).

وارنر^۴ در تحقیقی دانش‌آموز پسر را با مجموعه آزمون‌های خود شامل ضربه زدن با پای راست، ضربه زدن با پای چپ، دریبلینگ ارزیابی کرد. آزمون دهندگان در سه گروه سنی ۱۲ تا ۱۳، ۱۴ تا ۱۵ و ۱۶ تا ۱۷ سال تقسیم شده و در هر آزمون برای آنان هنجار تهیه شد. نتایج و جدول‌های هنجارها نشان داد با افزایش سن، اجرای مهارت‌ها و عملکرد بهبود می‌یابد (۲۰). د.ج.

1 - Mc Donald

2 - Yeagley

3 - Moro Christian

4 - Warner

هوآر و همکارانش^۱ در تحقیقات خود از آزمون‌های مهارتی شیرین کاری و روپایی، حمل توپ، دربیبل کردن، پاس دادن، دریافت و کنترل کردن استفاده کردند. هدف از این تحقیق استعداد سنجی و انتخاب افراد ماهر بود (۱۷). ویلیامز و ریلی^۲ بازیکنان فوتبال را در آزمون‌های مهارتی که شامل شوت کردن و دربیبل زدن بود، مورد ارزیابی قرار دادند و پس از ثبت رکوردها هنجارهای مربوط تهیه شد. نتایج نشان داد که بازیکنان نخبه کیفیت تکنیکی بالاتری نسبت به غیر نخبه‌ها داشتند (۲۱). ریلی، ویلیامز، فرانکز^۳ و همکارانش اطلاعات بازیکنان پسر و دختر مدرسه‌های ملی انجمن فوتبال انگلستان را که در آزمون‌های مهارتی دویدن با توپ، چرخیدن با توپ، سر زدن و شوت زدن شرکت کرده بودند، تجزیه و تحلیل کردند و هنجار آمادگی مهارتی آنان تهیه شد (۱۸).

دیتروش و همکارانش^۴ با مجموعه آزمون *F-Mark* که شامل آزمون‌های مهارتی ضربه زدن با پای راست، ضربه زدن با پای چپ، سرعت دریبلینگ، پاس بلند و پاس کوتاه بود، بازیکنان نوجوان گروه‌های سنی ۱۰ تا ۱۳، ۱۴ تا ۱۶، ۱۶ تا ۱۸ سال را مورد ارزیابی و اندازه‌گیری قرار دادند و برای هر گروه سنی در هر یک از آزمون‌ها هنجار تهیه کردند. در این آزمون‌ها، بازیکنان با میانگین سنی بالاتر توانستند رکوردهای بهتری به دست آورند (۱۶).

آزمون‌های فدراسیون فوتبال انگلستان شامل دویدن با توپ، چرخیدن با توپ، دربیبل کردن توپ و سرعت دویدن، سر زدن و شوت زدن است که اعتبار این آزمون‌ها متجاوز از ۹۰ درصد و روایی آزمون‌ها در مجموع با گروه‌هایی با توانایی متفاوت، ۸۵ درصد به دست آمد. این آزمون‌ها در نهایت توجه بچه‌ها و داوطلبان بالغ را به موارد ویژه‌ای که احتیاج به اصلاح شدن دارد، معطوف می‌دارد و هنجارهای این آزمون‌ها برای سنین ۶ تا ۱۵ سال تعیین شده است (۶ و ۱۴).

در این پژوهش از رتبه‌های درصدی استفاده شده است. رتبه‌های درصدی نمره‌های خام را به نمره‌هایی تبدیل می‌کند که به آسانی تفسیر و به سرعت درک می‌شود. این شاخص معیاری برای تفسیر و مقایسه نمره‌ها در گروه یا توزیع فراهم می‌کند و اندازه‌هایی است که وضعیت نسبی یک فرد را در درون جامعه معین مشخص می‌کند. با توجه به اینکه رتبه‌های درصدی در مجموع

1 - D.G.Hoare and etal.

2 - Williams and Raily

3 - Frankns

4 - Diter Rosch and etal.

هنجار را تشکیل می‌دهد، بنابراین هنجارهای چهار مهارت پایه‌ای فوتبال یعنی دویدن با توپ، چرخیدن با توپ، سرعت دویدن و دربیل زدن در سه گروه سنی، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ سال امکان ارزیابی، مقایسه و قضاوت و ارزشیابی درباره میزان آمادگی‌های مهارتی تک‌تک نوجوانان را در مهارت‌های ذکر شده در سطح مدارس فوتبال شهر اصفهان فراهم می‌آورد. از طریق این اطلاعات کمی و کیفی می‌توان از هنجارها به عنوان معیار و مرجع برای شناخت توانایی‌ها و کشف استعدادها نوجوانان استفاده کرد و در روند استعدادیابی از صرف هزینه و اتلاف وقت جلوگیری به عمل آورد. از طرف دیگر معمولاً مدارس فوتبال بازیکنان را براساس سن گروه‌بندی می‌کنند. در صورتی که ممکن است توانایی‌های مهارتی برخی از نوجوانان فراتر از هنجار سنی آنان باشد و این خود می‌تواند برای مدارس فوتبال معیاری باشد که در گروه‌بندی نوجوانان متغیر، مهم سطح مهارت را نیز لحاظ کنند و در ابتدای برنامه‌ریزی آموزشی علاوه بر سن به سطح مهارت نوجوانان توجه شود تا برنامه آنان در زمینه آموزش مهارت‌های ذکر شده دقیق‌تر تنظیم شود.

این پژوهش قصد مقایسه هنجارهای مهارتی ذکر شده در مدارس فوتبال شهر اصفهان با هنجارهای مهارتی همانند آن در مدارس فوتبال انگلستان را نداشته، چرا که پژوهشگر معتقد است متغیرهای زیادی از جمله توانایی‌های مربیان در آموزش مهارت‌ها در مدارس فوتبال، وسایل و امکانات موجود مدارس فوتبال، متد و روش آموزشی مورد استفاده در مدارس فوتبال، شرایط تغذیه‌ای، بلوغ و رشد و نمو، شرایط جغرافیایی، فرهنگی و سایر موارد یکسان و همگن نیست که بتوان هنجارهای مربوط به مدارس فوتبال شهر اصفهان را با هنجارهای فدراسیون فوتبال انگلستان مقایسه کرد و هر گونه مقایسه‌ای در این زمینه احتیاج به پشتوانه پژوهشی و تطبیقی دارد و نیازمند ارائه فرضیه‌های قابل قبول و مستند است.

منابع و مأخذ

۱. آلاکینگ، ریچارد. (۱۳۷۶). تکنیک‌ها و تاکتیک‌های پیروزی در فوتبال. جلد اول، ترجمه واژگن میناسیان. تهران، انتشارات میتکران، چاپ اول.
۲. ایوانکوویچ، برانکو. (۱۳۸۱). تجزیه و تحلیل وضعیت فوتبال ایران، نخستین سمینار علم و فوتبال. تهران، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران. معاونت فرهنگی و آموزشی سازمان تربیت بدنی.

۳. یگوویچ، وینگو. (۱۳۸۱). "استعدادیابی در فوتبال کرواسی". نخستین سمینار علم و فوتبال، تهران، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران، معاونت فرهنگی و آموزشی سازمان تربیت بدنی.
۴. رایلی، توماس. ویلیامز مارک. (۱۳۸۱). "استعدادیابی در فوتبال". ترجمه احمد خداداد. نخستین سمینار علم و فوتبال، تهران، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران، معاونت فرهنگی سازمان تربیت بدنی.
۵. سجادی، نصر ا... (۱۳۸۱). "بررسی علل ناکامی‌های تیم‌های ملی فوتبال جوانان در مسابقات قهرمانی آسیا طی سال (۱۹۹۸-۱۹۷۸)". نخستین سمینار علم و فوتبال، تهران، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران، معاونت فرهنگی و آموزشی سازمان تربیت بدنی.
۶. فدراسیون فوتبال انگلستان. (۱۳۷۹). "مینی فوتبال". ترجمه محمد احسانی. اصفهان، انتشارات عروج، چاپ اول.
۷. قراخانلو، رضا و همکاران. (۱۳۸۰). "مطالعه طراحی و تدوین آزمون‌های سنجش آمادگی ورزشکاران نخبه رشته‌های گوناگون ورزشی". سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران.
۸. قراخانلو، رضا و افضل‌پور، محمد اسماعیل. (۱۳۸۱). "نخستین سمینار علم و فوتبال". تهران، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران، معاونت فرهنگی و آموزشی سازمان تربیت بدنی.
۹. کانتارو، کارلوس. (۱۳۷۷). "فوتبال علمی شیوه‌های نوین آموزش مهارت‌های فردی و گروهی". ترجمه احمد محمد طاهری، تهران، انتشارات سوگند، چاپ اول.
۱۰. کردی، محمدرضا. فرج‌زاده‌موالو، شهرام. واعظی، امیرحسین. (۱۳۸۱). "بررسی دیدگاه کارشناسان، مربیان، داوران، نویسندگان ورزشی در خصوص مسایل و مشکلات فوتبال کشور با تأکید بر باشگاه‌ها". نخستین سمینار علم و فوتبال، تهران، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران، معاونت فرهنگی و آموزشی سازمان تربیت بدنی.
۱۱. گروب، بیژان و گونارگریش. (۱۳۷۲). "فوتبال تمرین، تکنیک، تاکتیک". ترجمه مجید جلالی‌فراهانی، انتشارات فدراسیون فوتبال اسلامی ایران.
۱۲. مجتهدی، حسین. (۱۳۷۸). "آزمون‌های ورزشی". تهران، انتشارات چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
۱۳. هیوز، چارلز. (۱۳۷۷). "آموزش مهارت‌های فوتبال". ترجمه احمد خداداد. انتشارات سمت.

۱۴. هیوز، چارلز. (۱۳۷۷). "رمز پیروزی تکنیک‌ها و تاکتیک‌های فوتبال". ترجمه علی‌اکبر پورمسلم، تهران، انتشارات مبتکران با همکاری معاونت فرهنگی و آموزشی سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران، چاپ اول.

15. Bosco, James and Gustafson, William . f,(1983). "Measurement and evaluation in physical education, fitness and sport, prentice - Hall INC publisher". P: 252.

16. Dieterroseh, Royhodgson, Larspeterson and et. (2000). "Assessment and evaluation of football performance". *Journal of sport medicine*, 28 (5): PP: 28-38.

17. Hoare D.G., C.RWarr. (2000). "Talent identification and womens soccer: an australian experien". *Journal of sport sciences*, , 18: PP; 751-58.

18. Reilly, T. Williams A.M., Nevill a and franks A.A. (2000). "Multidisciplinary approach to talent identification in soccer". *Journal of sport science*, 18:PP: 695-702.

19. Strand, Bradford n and Wilson, Rolayne, (1993). "Assessing sport skills, Human Kinetics publisher". P: 122.

20. Warner soccer test, newsletter of the national soccer coaches association of America, 1950, 6: PP:13-22.

21. Williams A.M. and T.Reilly. (2000). "Talent identification and development in soccer". *Journal of sport science*, 18:PP: 715-726.

